

Sygn. akt: WZ 15/17

POSTANOWIENIE

Dnia 5 października 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marian Buliński

Protokolant : Marcin Szlaga

przy udziale prokuratora płka M.M. w sprawie ppłka M.B. podejrzanego z art. 231 § 2 k.k. w zb. z art. 271 § 3 k.k. oraz z art. 231 § 2 k.k., po rozpoznaniu w Izbie Wojskowej na posiedzeniu w dniu 5 października 2017 r. zażalenia prokuratora Prokuratury Regionalnej w W. delegowanego do Departamentu do Spraw Wojskowych Prokuratury Krajowej na postanowienie Wojskowego Sądu Okręgowego w W. z dnia 20 września 2017 r., sygn. akt Kp(Ar) (...) o nieuwzględnieniu wniosku prokuratora o zastosowanie tymczasowego aresztowania i zastosowaniu środka zapobiegawczego w postaci dozoru przełożonego wojskowego oraz zakazu kontaktowania się z określonymi osobami, po wysłuchaniu prokuratora oraz obrońcy podejrzanego i podejrzanego

p o s t a n o w i ł

zaskarżone postanowienie zmienić w ten sposób, że określić, iż dozór przełożonego wojskowego wobec podejrzanego wykonywany będzie przez Zastępcę Szefa [...] Sił Zbrojnych RP, a orzeczony zakaz kontaktowania się, poza osobami już wymienionymi w zaskarżonym postanowieniu, będzie obejmował kontakty z chor. M.G., st. sierż. Z.P. oraz płk. S.M. i z tymi zmianami zaskarżone postanowienie utrzymuje w mocy.

UZASADNIENIE

Prokurator Prokuratury Regionalnej w W. delegowany do Departamentu Spraw Wojskowych Prokuratury Krajowej postanowieniem o przedstawieniu zarzutów z dnia 18 września 2017r. przedstawił ppłk. M.B. zarzuty tego, że:

„1) w dniu 19 października 2016 r. W., jako funkcjonariusz publiczny, żołnierz zawodowy, zajmując stanowisko Szefa Wydziału [...] Sił Zbrojnych RP i z tytułu zajmowanego stanowiska zgodnie z pkt. 3 pptk. 10 zakresu obowiązków Szefa Wydziału [...] ((...)) odpowiadając za nadzór nad realizacją zakupów na rzecz Szefostwa [...] Sił Zbrojnych RP oraz będąc wyznaczony rozkazem dziennym nr (...) z dnia 17 października 2016 r. Komendanta (...) Regionalnej Bazy [...] w W. jako biegły do dokonania oceny parametrów technicznych złożonych ofert w postępowaniu na dostawę sprzętu meteorologicznego numer (...), to jest [...] kompletów automatycznego mobilnego systemu pomiarów meteorologicznych, które to urządzenia miały być wykorzystywane do meteorologicznego zabezpieczenia działań poligonowych oraz operacji lotniczych na lądowiskach oraz innych miejscach startów i lądowań, w tym lotów oznaczonych statusem „HEAD” (najważniejszych osób w państwie) działając wspólnie i w porozumieniu z D.D. pracownikiem cywilnym ww. Szefostwa, niedopełnił swoich obowiązków, jako biegły w ten sposób, iż uznał w wydanej wspólnie z nim ocenie parametrów technicznych ofert postępowania (...), że detektor wyładowań atmosferycznych firmy „[...]” zaoferowany przez Konsorcjum firm „X.” z siedzibą w S. i M. spol.s.r.o. z siedzibą w B. spełniania wymagania określone w SIWZ (opisie przedmiotu zamówienia), gdy tymczasem już z instrukcji tego urządzenia wykonanej przez producenta jednoznacznie wynika, że jest to urządzenie dokonujące pomiarów przybliżonych, które mogą być obarczone błędami i nie może być ono stosowane do zapewnienia celów bezpieczeństwa, jak również uznał, że jednostka centralna systemu spełnia wymagania SIWZ (opisu przedmiotu zamówienia) a więc zapewniania jego działanie w temperaturze od — 20 do 50 ° C, gdy tymczasem instrukcja obsługi baterii jednostki centralnej systemu wydanej przez producenta wskazuje, że nie może ona działać w trybie mobilnym w temperaturze poniżej 0 ° C, czym poświadczył nieprawdę co do okoliczności mających znaczenie prawne w celu

osiągnięcia korzyści majątkowej przez ww. Konsorcjum firm i na szkodę interesu publicznego,

to jest o popełnienie przestępstwa określonego w art. 231 § 2 k.k. w zb. z art. 271 § 3 k.k.,

2) w dniu 29 grudnia 2016 r. w W. i P., jako funkcjonariusz publiczny, żołnierz zawodowy, zajmując stanowisko Szefa Wydziału [...] Sił Zbrojnych RP oraz będąc wyznaczony rozkazem dziennym nr (...) z dnia 29 grudnia 2016 r. Komendanta [...] Regionalnej Bazy [...] w W. i rozkazem dziennym Nr (...) z dnia 29 grudnia 2016 r. Szefa Szefostwa [...] Sił Zbrojnych RP, jako członek komisji odpowiedzialnej za odbiór techniczny sprzętu hydrometeorologicznego dostarczonego przez Konsorcjum firm „X.” z siedzibą w S. i M. .s.r.o. z siedzibą w B. w ramach realizacji umowy dostawy nr (...) działając wspólnie i w porozumieniu z D.D. pracownikiem cywilnym ww. Szefostwa, który również brał udział w pracach tej komisji niedopełnił obowiązków określonych w: pkt. 3 ppkt. 10 zakresu obowiązków Szefa Wydziału [...] ((...)) oraz” § 1 pkt. 1 i 2 oraz § 3 pkt 11 umowy dostawy nr (...) w ten sposób, że będąc odpowiedzialnym za nadzór nad realizacją zakupów na rzecz Szefostwa [...] Sił Zbrojnych RP oraz będąc zobowiązanym do przyjęcia przedmiotowej dostawy zgodnie z opisem przedmiotu zamówienia dokonał bez dokładnego sprawdzenia wszystkich paramentów technicznych i innych wymogów określonych w SIWZ przyjęcia na stan Składu Materiałowego w P. (...) Regionalna [...] w W. [...] kompletów automatycznego mobilnego systemu pomiarów meteorologicznych, które to urządzenia miały być wykorzystywane do meteorologicznego zabezpieczenia działań poligonowych oraz operacji lotniczych na lądowiskach oraz innych miejscach startów i lądowań, w tym lotów oznaczonych statusem „HEAD” (najważniejszych osób w państwie) dostarczonych przez ww. Konsorcjum firm, pomimo tego, że żaden z kompletów tego systemu nie spełniał wymagań określonych w opisie przedmiotu zamówienia, to jest występowały następujące uchybienia:

1. niezgodność zakresu pomiarowego pomiaru kierunku wiatru z wymaganiami zawartymi w SIWZ,

2. brak informacji w dokumentacji miernika widzialności odnośnie kompensacji wpływu zabrudzenia okna miernika widzialności na pomiar,
3. brak dokumentacji technicznej dla obudowy czujnika temperatury i wilgotności umożliwiającej weryfikację jej wymagań technicznych,
4. brak dokumentacji technicznej masztu, w tym brak certyfikatu uziemienia zgodnego z normą obronną [...],
5. brak dokumentacji technicznej podsystemu zasilania, w tym informacji o możliwości zasilania z sieci energetycznej 110V/60Hz,
6. brak stosownych certyfikatów ochronności dla podsystemu łączności, oraz podsystemu pomiarowego,
7. brak dokumentacji technicznej stojaka dla anteny detektora wyładowań uniemożliwiającej ocenę spełnienia wymagań środowiskowych między innymi zdolności działania operacyjnego przy prędkości wiatru do 35 m/s,
8. niepoprawny pomiar ciśnienia atmosferycznego,
9. brak możliwości stabilnego ustawienia masztu na podłożu twardym,
10. brak wskaźnika stanu naładowania akumulatora podsystemu zasilania,
11. brak dodatkowej baterii zamiast napędu w jednostce centralnej,
12. przekroczony limit wagowy dla całego systemu,
13. przekroczony limit wagowy dla detektora wyładowań,
14. przekroczony limit wagowy dla ceilometru z dmuchawą i grzejnikiem, a nadto detektor wyładowań atmosferycznych stanowiący element tego systemu nie powinien być wykorzystywany do celów bezpieczeństwa, a jednostka centralna tego systemu w trybie mobilnym mogła nie działać w temperaturze poniżej 0 ° C, co było niezgodne ze SIWZ,

a nadto przekroczył swoje uprawnienia w ten sposób, że zezwolił na przyjęcie ww. systemów pomimo stwierdzenia przez komisję braków jakościowych w odbieranych systemach w postaci:

15. braku przejściówek - adapterów gniazd antenowych - 3 sztuk,
16. braku patchordów długości 2 m - 2 sztuki,
17. braku zamontowania zaślepek gniazd antenowych i sieciowych
18. braku opisu skrzyń wraz z listą ukompletowania,

19. braku poświadczenia roku produkcji czujników wystawionych przez ich producentów,
20. braku w instrukcjach zestawu pomiarowego zakresu czynności obsługowych,
21. braku tłumaczenia certyfikatu kalibracji zestawu kalibracyjnego w języku polskim,
22. braku interfejsu do kalibracji i zezwolił Wykonawcy na uzupełnienie tych braków do końca lutego 2017 r., co było niezgodne z zapisami ww. umowy dostawy, która pozwalała jedynie na przyjęcie warunkowe dostawy w przypadku wystąpienia braków ilościowych, a nie jakościowych i która dawała Wykonawcy jedynie 14 dniowy termin na ich uzupełnienie, w wyniku czego doszło do bezzasadnej wypłaty na rzecz ww. Konsorcjum firm kwoty 3.276.720,00 złotych, czym działał na szkodę interesu publicznego oraz w celu osiągnięcia korzyści majątkowej przez ww. Konsorcjum,

to jest o popełnienie przestępstwa określonego w art. 231 § 2 k.k.”,

a następnie w dniu 19 września 2017 r. złożył wniosek do Wojskowego Sądu Okręgowego w W. o zastosowanie wobec ppłk. M.B. środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztu na okres trzech miesięcy.

Wojskowy Sąd Okręgowy w W. postanowieniem z dnia 20 września 2017r. ((...)) wniosku prokuratora o zastosowanie środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania nie uwzględnił, zastosował natomiast środek zapobiegawczy w postaci dozoru przełożonego wojskowego z następującymi obowiązkami:

- zgłaszania się do organu dozoru dwadzieścia dwa razy w tygodniu,
- zawiadamiania organu dozoru o zamierzonym wyjeździe na okres dłuższy niż 3 dni,
- zakazie kontaktowania się ze współpodejrzanymi w niniejszej sprawie, w tym z D.D., M.P., P.K. oraz Z.K..

Zażalenie na to postanowienie złożył prokurator zarzucając temuż orzeczeniu

„ - obrazę przepisu postępowania mającą wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 258 § 1 pkt. 2 i § 2 kpk, poprzez jego niezastosowanie, podczas gdy z zebranego w niniejszej sprawie materiału dowodowego wynika, iż w stosunku do osoby ppłk M.B. zachodzi uzasadnione przypuszczenie, iż będzie on mataczył w sprawie i może zostać orzeczona wobec niego surowa kara, co uzasadnia orzeczenie tymczasowego aresztowania,

- obrazę przepisu postępowania mającą wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 275 § 1 kpk poprzez orzeczenie wobec ppłk M.B. dozoru przełożonego wojskowego, którym jest płk S.M., a co do którego podejrzany w swoich wyjaśnieniach początkowo pomijał, iż była to osoba, która co najmniej akceptowała jego decyzje o pozytywnym odbiorze technicznym w dniu 29 grudnia 2016 r. sprzętu meteorologicznego pomimo występowania w nim braków i co do którego istnieje uzasadnione przypuszczenie, że może mataczyć w sprawie ukrywając swoją rolę w popełnieniu czynu, który został zarzucony dla jego podwładnego poprzez wpływanie m.in. na wyjaśnienia ppłk M.B. i relacje innych osób pełniących służbę w S.” i w oparciu o to wniósł „o zmianę zaskarżonego postanowienia i orzeczenie wobec podejrzanego ppłk M.B. środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania na okres 3 miesięcy, a w przypadku nieuwzględnienia tego wniosku o zmianę wskazanego orzeczenia poprzez sprecyzowanie osoby przełożonego wojskowego, który ma wykonywać wobec niego dozór, to jest na Zastępcę Szefa Służby Hydrometeorologicznej Sił Zbrojnych RP oraz osób z którymi ww. powinien mieć orzeczony zakaz kontaktowania się, to jest D.D., M.P., Z.K., P.K., S.M., chor. M.G. i st. sierż. Z.P. oraz orzeczenie poręczenia majątkowego w kwocie 30.000 złotych płatnego w terminie 14 dni od daty uprawomocnienia się orzeczenia na konto Prokuratury Okręgowej w W.”.

Wojskowy Sąd Okręgowy w W. postanowieniem z dnia 27 września 2017 r. ((...)) nie przychylając się do tego zażalenia przekazał je do rozpoznania Sądowi Najwyższemu Izbie Wojskowej.

Obrońca podejrzanego złożył odpowiedź na zażalenie prokuratora.

Na posiedzeniu przed Sądem Najwyższym prokurator wniosł o załączenie do materiału dowodowego sprawy postanowienia o przedstawieniu zarzutów płk. S.M. z dnia 27 września 2017 r. (PO Ds. (...)) dwóch protokołów przesłuchania w charakterze podejrzanego płk. S.M. z dnia 27 września 2017 r. i 3 października 2017 r. oraz postanowienia z dnia 27 września 2017 r. (PO Ds. (...)) o zastosowaniu wobec ppłk. S.M. środka zapobiegawczego w postaci dozoru przełożonego wojskowego.

Natomiast obrońca podejrzanego wniosł o zaliczenie do materiałów dowodowych sprawy dwóch wyciągów z rozkazów dziennych wydanych przez płk. S.M. (Z-(...) z 21.09.2017 r. i Z-(...) z dnia 27.09.2017 r.) dotyczących wprowadzenia środka zapobiegawczego w postaci dozoru przełożonego wojskowego wobec ppłk. M.B. oraz o przekazaniu tego dozoru innym osobom oraz pisma z dnia 21.09.2017 r. o uniemożliwienie wstępu na teren (...) Bazy [...] osobom, z którymi ppłk. M.B. miał zakaz kontaktowania się.

Prokurator wniosł o uwzględnienie złożonego zażalenia, a obrońca podejrzanego, powołując się na argumenty zawarte w odpowiedzi na to zażalenie, wniosł o jego nieuwzględnienie.

W tej sytuacji Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zdaniem Sądu Najwyższego bezsporne jest, że orzekając na etapie postępowania w przedmiocie zastosowania tymczasowego aresztowania sąd jest zobowiązany do oceny trafności przyjętej przez oskarżyciela publicznego kwalifikacji prawnej czynu zarzucanego podejrzanemu (co przekonywająco wykazał z odwołaniem do orzecznictwa sądowego obrońca podejrzanego w odpowiedzi na zażalenie prokuratora). Skoro tak, to Sąd był uprawniony do rozważań czy trafna jest konstrukcja prawna przyjęta przez prokuratora odnośnie czynu opisanego w pkt. 1 zarzutów zakładająca działanie podejrzanego z zamiarem bezpośrednim i kierunkowym, co nie wynikało ze zgromadzonego materiału dowodowego. W uzasadnieniu zażalenia skarżący powołuje się na sprzeczność w wyjaśnieniach podejrzanego oraz fakt, że instrukcja tegoż urządzenia była dostępna w internecie. Jednakże sama sprzeczność w wyjaśnieniach podejrzanego oraz fakt, że instrukcja

była dostępna w internecie nie przesądza o umyślności działania podejrzanego. Nawet przyjęcie, na co powołuje się w uzasadnieniu zażalenia skarżący, że „M.B. wyraźnie coś ukrywa, a zwłaszcza może ukrywać”, nie przesądza o umyślności jego działania.

Z tego powodu należało zgodzić się z decyzją Sądu orzekającego odnośnie czynu opisanego w pkt. 1.

O słuszności decyzji Sądu odnośnie czynu opisanego w pkt. 2 poza argumentami podniesionymi w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia przemawiają także działania prokuratora w stosunku do płk. S.M. o zastosowaniu, wobec podejrzanego o podobny czyn, środka zapobiegawczego w postaci dozoru przełożonego wojskowego.

Obawa, że podejrzany będzie nakłaniał do fałszywych zeznań lub wyjaśnień inne osoby lub w inny sposób utrudniał postępowanie w sprawie poza domniemaniami prokuratora nie znalazła żadnego odzwierciedlenia w materiale dowodowym sprawy.

Natomiast należało zmienić zaskarżone postanowienie przez konkretne określenie przełożonego wojskowego. Z dokumentów przedłożonych na posiedzeniu jednoznacznie wynika, że aktualnemu przełożonemu wojskowemu ppłk. B., płk. S.M., przedstawiono zarzuty popełnienia przestępstwa, korelujące z zarzutami przedstawionymi ppłk. B.. Zatem sprawowanie dozoru przełożonego wojskowego przez płk. M. raziło naruszeniem podstawowych zasad logiki. Zasadnym było także rozszerzenie zakresu kontaktowania się z kolejnym współpodejrzanym, z płk. S.M., a także z osobami, które nie zostały jeszcze przesłuchane w charakterze świadków chor. M.G. i st. sierż. Z.P..

Z tymi zmianami w pozostałym zakresie zaskarżone postanowienie należało utrzymać w mocy. Sąd Najwyższy nie znalazł przekonujących argumentów by dodatkowo stosować poręczenie majątkowe.

Mając to na uwadze orzekł, jak na wstępie.

